บทที่ 3

ระเบียบวิธีวิจัย

ในงานวิจัยนี้มุ่งเน้นการศึกษาเพื่อพัฒนาความสามารถของระบบสภาพแวดล้อมเสมือน 3 มิติให้สามารถทำหน้าที่เป็นเครื่องมือช่วยสนับสนุนบทบาทของการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจเลือกทางเลือกในงานออกแบบระหว่างสถาปนิกและเจ้าของอาคาร โดยมีขั้นตอนในการดำเนินงานดังนี้

1. การวิเคราะห์ความต้องการของระบบ
2. การออกแบบโครงสร้างการทำงานของระบบ
3. การออกแบบส่วนติดต่อกับผู้ใช้งานของระบบ
4. การเลือกเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
5. รายละเอียดของอาคารที่ใช้เป็นกรณีศึกษาในการพัฒนาระบบ

3.1 การวิเคราะห์ความต้องการของระบบ

ในการดำเนินงานวิจัยนี้ การวิเคราะห์ความต้องการของระบบเป็นการศึกษาถึงข้อจำกัดของเครื่องมือนำเสนอเชิงทัศนาการที่สถาปนิกใช้ในการนำเสนอผลลัพธ์ของทางเลือกต่าง ๆ ของงานออกแบบสถาปัตยกรรมเพื่อให้เจ้าของอาคารเข้ามามีส่วนร่วมในการตัดสินใจเลือกทางเลือกในงานออกแบบ ตลอดจนปัญหาและอุปสรรคต่าง ๆ ที่เกิดจากการใช้เครื่องมือนำเสนอเชิงทัศนาการที่ส่งผลต่อบทบาทการมีส่วนร่วมในงานออกแบบของทั้งสถาปนิกและเจ้าของอาคาร เพื่อให้ทราบถึงแนวทางของการ เพิ่มเติมความสามารถให้กับระบบสภาพแวดล้อมเสมือน 3 มิติ สำหรับการทำหน้าที่เป็นเครื่องมือช่วยสนับสนุนการมีส่วนร่วมในงานออกแบบระหว่างสถาปนิกและเจ้าของอาคาร และนำแนวทางการสร้างคุณสมบัติเพิ่มเติมที่ได้จากการวิเคราะห์ดังกล่าวไปใช้ในการออกแบบโครงสร้างการทำงานของระบบในขั้นตอนต่อไป โดยแบ่งการวิเคราะห์ออกเป็น 2 ส่วนตามลักษณะของผู้ใช้งานระบบ ดังต่อไปนี้

1. การวิเคราะห์ความต้องการของระบบในส่วนของสถาปนิก
2. การวิเคราะห์ความต้องการของระบบในส่วนของเจ้าของอาคาร

3.1.1 การวิเคราะห์ความต้องการของระบบในส่วนของสถาปนิก

บทบาทของสถาปนิกในการสร้างการมีส่วนร่วมในงานออกแบบให้เกิดขึ้นระหว่างตนกับเจ้าของอาคาร เพื่อให้เจ้าของอาคารสามารถตัดสินใจเลือกทางเลือกในงานออกแบบนั้น ทำให้สถาปนิกจำเป็นที่จะต้องมีการจัดเตรียมข้อมูลต่าง ๆ ทั้งข้อมูลในเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพเพื่อนำเสนอผลของทางเลือกต่าง ๆ ที่จะเกิดขึ้นจากการเลือกทางเลือกในงานออกแบบ เพื่อใช้สำหรับประกอบการตัดสินใจของเจ้าของอาคาร ซึ่งการจัดเตรียมข้อมูลผลลัพธ์ของทางเลือกต่าง ๆ ในงานออกแบบนั้น ทำให้สถาปนิกต้องเสียเวลาในการทำงานเพิ่มขึ้นจากเดิม ยกตัวอย่างในแง่ของการนำเสนอข้อมูลเชิงคุณภาพของทางเลือกในงานออกแบบ เช่น การจัดทำรูปแสดงทัศนียภาพของอาคารหลาย ๆ รูปเพื่อแสดงถึงผลของการเปลี่ยนแปลงลักษณะทางกายภาพของอาคารที่จะเกิดขึ้นจากการเลือกทางเลือกต่าง ๆ หรือในด้านของการนำเสนอข้อมูลเชิงปริมาณ เช่น ผลของการเปลี่ยนแปลงราคาวัสดุที่เกิดขึ้นจากการเลือกใช้วัสดุทางเลือกต่าง ๆ ในงานออกแบบ เป็นต้น

จากตัวอย่างที่กล่าวมาจะเห็นได้ว่า ในการสร้างการมีส่วนร่วมในงานออกแบบเพื่อให้เจ้าของอาคารสามารถเข้ามามีส่วนร่วมในงานออกแบบและตัดสินใจเลือกทางเลือกในงานออกแบบร่วมกับสถาปนิกนั้น จะทำให้ปริมาณการทำงานในส่วนของการเตรียมการนำเสนอผลลัพธ์ของงานออกแบบในทางเลือกต่าง ๆ ของสถาปนิกเพิ่มขึ้น ซึ่งเป็นผลมาจากข้อจำกัดในด้านการแสดงผลของสื่อนำเสนอเชิงทัศนาการที่มีรูปแบบการแสดงผลแบบคงที่ กล่าวคือ สื่อดังกล่าวไม่สามารถทำการประมวลผลลัพธ์เพื่อแสดงการเปลี่ยนแปลงต่าง ๆ จากทางเลือกในงานออกแบบของสถาปนิกขณะนำเสนอได้ ส่งผลให้การทำงานนำเสนอของสถาปนิกจำเป็นต้องมีการสั่งประมวลผลเพื่อสร้างงานนำเสนอตามจำนวนของทางเลือกที่สถาปนิกได้ออกแบบไว้

เมื่อพิจารณาถึงการประมวลผลลัพธ์ของทางเลือกในงานออกแบบ พบว่าปัจจัยที่ทำให้เกิดการประมวลผล คือ ข้อมูลของทางเลือกในงานออกแบบจากสถาปนิก ดังนั้นในการพัฒนาระบบสภาพแวดล้อมเสมือน 3 มิติให้ทำหน้าที่เป็นเครื่องมือสนับสนุนการมีส่วนร่วมในงานออกแบบนั้น ควรมีการพัฒนาระบบให้มีความสามารถในการรับข้อมูลงานออกแบบจากสถาปนิกเพื่อสร้างผลลัพธ์ของงานออกแบบในทางเลือกต่าง ๆ ให้เกิดขึ้นขณะนำเสนอ โดยอาศัยความสามารถในการประมวลผล 3 มิติขณะแสดงผลของระบบสภาพแวดล้อมเสมือน 3 มิติเป็นตัวดำเนินการสร้างผลลัพธ์จากข้อมูลของทางเลือกในงานออกแบบที่ได้จากสถาปนิก

สรุปแนวทางการเพิ่มเติมความสามารถของระบบสภาพแวดล้อมเสมือน 3 มิติที่ได้จากการวิเคราะห์ความต้องการของระบบในส่วนของสถาปนิก คือ การพัฒนาคุณสมบัติการนำเข้า

ข้อมูลงานออกแบบให้กับระบบสภาพแวดล้อมเสมือน 3 มิติ เพื่อช่วยลดการทำงานซ้ำของขั้นตอนการสั่งประมวลผลทัศนียภาพอาคารในทางเลือกต่าง ๆ ในขั้นตอนการทำงานนำเสนอผลลัพธ์ของทางเลือกในงานออกแบบ

3.1.2 การวิเคราะห์ความต้องการของระบบในส่วนของเจ้าของอาคาร

การที่เจ้าของอาคารมิใช่บุคคลในสายงานออกแบบสถาปัตยกรรม ทำให้บทบาทของการมีส่วนร่วมในงานออกแบบของเจ้าของอาคารถูกกำหนดอยู่ที่การตัดสินใจเลือกทางเลือกในงานออกแบบ โดยการพิจารณาผลลัพธ์ของลักษณะอาคารที่เปลี่ยนแปลงไปจากทางเลือกต่าง ๆ ในงานออกแบบผ่านการรับชมสื่อนำเสนอเชิงทัศนาการที่สถาปนิกจัดเตรียมการนำเสนอไว้ แต่การพิจารณาผลลัพธ์ของงานออกแบบผ่านสื่อดังกล่าวนั้น ทำให้การตัดสินใจเลือกของเจ้าของอาคารเกิดขึ้นจากการพิจารณางานออกแบบเพียงปัจจัยด้านรูปลักษณ์อาคารเท่านั้น ซึ่งแสดงให้เห็นถึงข้อจำกัดอีกประการของสื่อนำเสนอเชิงทัศนาการ ที่ไม่สามารถแสดงผลของข้อมูลเชิงปริมาณเพื่อประกอบการพิจารณาทางเลือกในงานออกแบบของเจ้าของอาคารได้ กล่าวคือ ในการตัดสินใจเลือกทางเลือกในงานออกแบบของเจ้าของอาคารนั้น ไม่ได้เกิดจากการพิจารณาปัจจัยของลักษณะทางกายภาพเพียงอย่างเดียว ปัจจัยด้านอื่น ๆ ที่เป็นข้อมูลเชิงปริมาณ เช่น ราคาของวัสดุทางเลือก หรือการเปลี่ยนแปลงของตัวเลขงบประมาณค่าก่อสร้าง เหล่านี้ สามารถส่งผลต่อการตัดสินใจเลือกทางเลือกในงานออกแบบของเจ้าของอาคารด้วย

จากที่กล่าวมา ส่งผลให้การพัฒนาระบบสภาพแวดล้อมเสมือน 3 มิติเพื่อสนับสนุนการมีส่วนร่วมตัดสินใจในงานออกแบบของเจ้าของอาคาร ควรมีการพัฒนาความสามารถในด้านการแสดงผลลัพธ์ของข้อมูลเชิงปริมาณที่เปลี่ยนแปลงไปจากการเลือกทางเลือกต่าง ๆ ในงานออกแบบ ซึ่งสามารถทำได้โดยอาศัยการพัฒนาชุดคำสั่งการคำนวณทางคณิตศาสตร์ให้ทำหน้าที่ในการประมวลผลของข้อมูลเชิงปริมาณที่เปลี่ยนแปลงไปจากการเลือกของเจ้าของอาคารในขณะเดียวกับการรับชมผลลัพธ์ของการเปลี่ยนแปลงลักษณะกายภาพของอาคารในระบบสภาพแวดล้อมเสมือน 3 มิติ เพื่อให้เจ้าของอาคารสามารถพิจารณาผลของการเลือกทางเลือกต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นกับอาคารทั้งในแง่ของการเปลี่ยนแปลงของข้อมูลเชิงปริมาณและการเปลี่ยนแปลงทางลักษณะกายภาพของอาคาร เพื่อใช้ประกอบการตัดสินใจเลือกทางเลือกในงานออกแบบของเจ้าของอาคาร

อีกประเด็นหนึ่งที่เป็นข้อพิจารณาสำหรับการกำหนดแนวทางการพัฒนาความสามารถให้กับระบบสภาพแวดล้อมเสมือน 3 มิติในงานวิจัย คือ การช่วยเหลือเจ้าของอาคารในการประเมินผลลัพธ์ของทางเลือกต่าง ๆ ซึ่งความสามารถดังกล่าว เป็นการพัฒนารูปแบบของการนำเสนองานออกแบบในด้านการเปรียบเทียบผลของการเลือกทางเลือกในงานออกแบบต่าง ๆ โดยจากข้อจำกัดของความสามารถในการประมวลผลของสื่อนำเสนอเชิงทัศนาการ ทำให้การประเมินผลลัพธ์ของงานออกแบบ ในลักษณะของการพิจารณาเปรียบเทียบผลของการเลือกทางเลือกต่าง ๆ ของเจ้าของอาคาร กระทำได้ยาก กล่าวคือ การเปรียบเทียบทางเลือกด้วยภาพนิ่งในกรณีที่มีทางเลือกมากกว่าสองทางขึ้นไป จะส่งผลให้การประเมินผลลัพธ์ของทางเลือกกระทำได้ยาก เนื่องมาจาก ในการเปรียบเทียบผลลัพธ์ของทางเลือกต่าง ๆ นั้น นอกจากเจ้าของอาคารจะต้องทำการพิจารณาผลของการเปลี่ยนแปลงลักษณะกายภาพของอาคารแบบภาพต่อภาพแล้ว ยังต้องทำการพิจารณาผลของการเปลี่ยนแปลงของตัวเลขราคาที่เกิดจากการเลือกของตนเปรียบเทียบกับตัวเลขการประมาณราคาของทางเลือกแบบอื่น ๆ ด้วย ซึ่งเมื่อผนวกกับการนำเสนอทางเลือกที่มีการสื่อสารมากกว่า 1 มุมมอง จะทำให้การพิจารณาเปรียบเทียบผลของทางเลือกเพื่อการประเมินผลลัพธ์ของการเลือกทางเลือกต่าง ๆ มีความซับซ้อนในการดำเนินการวิเคราะห์เปรียบเทียบ ซึ่งจะส่งผลโดยตรงต่อการตัดสินใจเลือกทางเลือกของเจ้าของอาคาร

สรุปแนวทางการเพิ่มเติมความสามารถของระบบสภาพแวดล้อมเสมือน 3 มิติจากการวิเคราะห์ความต้องการของระบบในส่วนของเจ้าของอาคาร ซึ่งประกอบด้วยแนวทางการเพิ่มเติมคุณสมบัติต่าง ๆ ดังต่อไปนี้

1. การพัฒนาคุณสมบัติการประมวลผลลัพธ์ในเชิงตัวเลขให้กับระบบ เพื่อช่วยให้การแสดงผลลัพธ์ของงานออกแบบเกิดขึ้นทั้งในด้านของการเปลี่ยนแปลงลักษณะกายภาพ และการประมวลผลลัพธ์การเปลี่ยนแปลงตัวเลขราคาจากการเลือกทางเลือก พร้อม ๆ กันขณะการนำเสนอ

2. การพัฒนาคุณสมบัติการช่วยประเมินผลลัพธ์ของการเลือกทางเลือกในงานออกแบบ เพื่อทำให้ระบบสภาพแวดล้อมเสมือน 3 มิติสามารถทำหน้าที่เป็นเครื่องมือเปรียบเทียบทางเลือก เพื่อช่วยเจ้าของอาคารตัดสินใจเลือกทางเลือกในงานออกแบบ

จากการวิเคราะห์ความต้องการของระบบ ทำให้เห็นถึงข้อจำกัดของความสามารถในการสื่อสารงานออกแบบของสื่อนำเสนอเชิงทัศนาการในประเด็นของการสร้างการมีส่วนร่วมในงานออกแบบระหว่างสถาปนิกและเจ้าของอาคารให้เกิดขึ้นในขณะการนำเสนองานออกแบบ โดยสามารถสรุปข้อจำกัดและแนวทางของการเพิ่มเติมคุณสมบัติความสามารถให้กับระบบ

สภาพแวดล้อมเสมือน 3 มิติ เพื่อแก้ปัญหาของข้อจำกัดในการนำเสนองานออกแบบ จากตารางที่ 3.1 ดังต่อไปนี้

ตารางที่ 3.1
สรุปผลการวิเคราะห์ความต้องการของระบบ

ข้อจำกัดของสื่อ	ปัญหาที่เกิดขึ้นจากข้อจำกัด	คุณสมบัติที่คาดว่าจะช่วยแก้ปัญหา
ผลการนำเสนองานออกแบบเป็นผลลัพธ์แบบคงที่	การสั่งประมวลผลภาพซ้ำตามจำนวนของทางเลือกและมุมมองที่ต้องการนำเสนอ	การนำเข้าข้อมูลทางเลือกในงานออกแบบ
การนำเสนอข้อมูลด้านลักษณะกายภาพเพียงอย่างเดียว	ไม่สามารถพิจารณาผลลัพธ์ของงานออกแบบในด้านตัวเลขราคาที่เปลี่ยนแปลงจากการเลือกทางเลือกต่างในขณะการพิจารณาลักษณะกายภาพอาคาร	การประมวลผลลัพธ์เชิงตัวเลข
ความซับซ้อนของการพิจารณาผลลัพธ์ในกรณีของการพิจารณาทางเลือกหลายทาง	ทำการวิเคราะห์เปรียบเทียบผลของการเลือกทางเลือกได้ยาก เนื่องจากต้องเปรียบเทียบแบบภาพต่อภาพ หรือผลลัพธ์ต่อผลลัพธ์	การประเมินผลลัพธ์ของการเลือกทางเลือกในงานออกแบบ

3.2 การออกแบบโครงสร้างการทำงานของระบบ

แนวทางการออกแบบโครงสร้างการทำงานของระบบสภาพแวดล้อมเสมือน 3 มิติในงานวิจัย มีที่มาจากคุณสมบัติเพิ่มเติมที่ได้จากการวิเคราะห์ความต้องการของระบบ โดยสามารถแสดงรูปแบบความสัมพันธ์ของการทำงานในส่วนต่าง ๆ ได้ดังภาพที่ 3.1

ภาพที่ 3.1

โครงสร้างการทำงานของระบบ

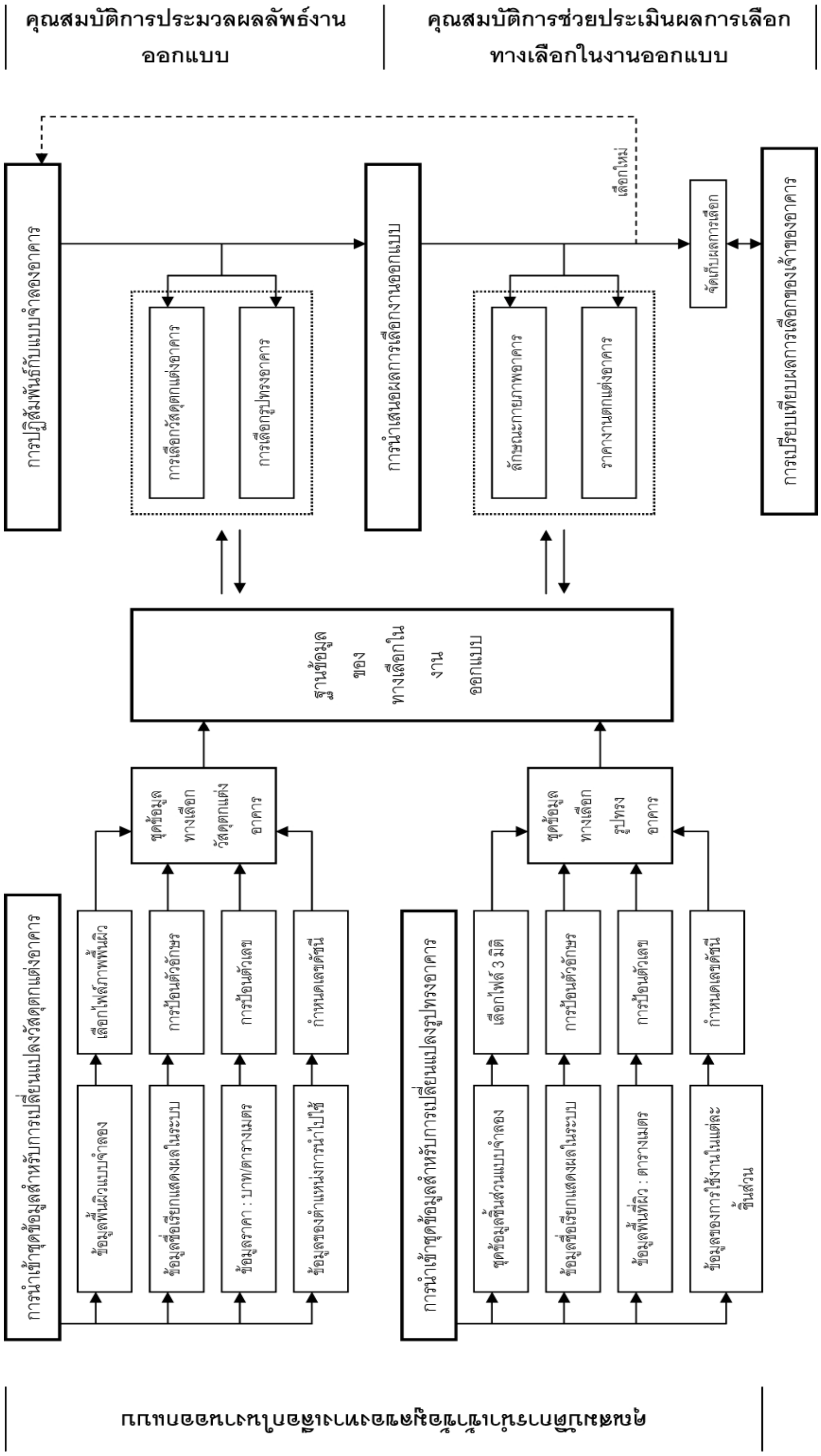

จากภาพที่ 3.1 การออกแบบโครงสร้างการทำงานของระบบ แสดงถึงแนวคิดในการเชื่อมต่อความสัมพันธ์ระหว่างการทำงานของคุณสมบัติทั้ง 3 ในรูปแบบของการทำงานเป็นระบบ โดยแอพพลิเคชั่นส่วนสถาปนิก ที่มีคุณสมบัติการนำเข้าข้อมูลทางเลือกในงานออกแบบ จะเป็นตัวดำเนินการเริ่มต้นวงจรการทำงานของระบบสภาพแวดล้อมเสมือน 3 มิติ เพื่อดำเนินการนำเข้าข้อมูลและส่งไปจัดเก็บในฐานข้อมูลของทางเลือกต่าง ๆ ในงานออกแบบ สำหรับการนำข้อมูลดังกล่าวไปใช้ในการแสดงการเปลี่ยนแปลงผลลัพธ์ของแบบจำลองอาคารในแอพพลิเคชั่นส่วนเจ้าของอาคาร ที่มีคุณสมบัติในการประมวลผลลัพธ์งานออกแบบ เป็นตัวดำเนินการเชื่อมต่อการเลือกของเจ้าของอาคารกับการนำเสนอผลการเปลี่ยนแปลงงานออกแบบ เพื่อให้เจ้าของอาคารทำการพิจารณาผลการเลือกทางเลือกของตน ที่ส่งผลต่อการเปลี่ยนแปลงรูปลักษณ์อาคารและการเปลี่ยนแปลงราคาของงานออกแบบ โดยมีคุณสมบัติการช่วยประเมินผลการเลือกทางเลือกในงานออกแบบ ที่มีความสามารถในการบันทึกผลการเลือกทางเลือกของเจ้าของอาคาร เพื่อประโยชน์ในการนำผลการเลือกที่บันทึกไว้ มาใช้ในการเปรียบเทียบผลลัพธ์ของการเปลี่ยนแปลงทั้งในด้านลักษณะกายภาพ การเปรียบเทียบผลลัพธ์ของราคาที่เปลี่ยนแปลงไปจากการเลือกทางเลือกต่าง ๆ ซึ่งการทำงานในคุณสมบัตินี้จะทำหน้าที่เป็นเครื่องมือเพื่อช่วยในการประเมินผลลัพธ์ของงานออกแบบในลักษณะของการเปรียบเทียบผลการเลือกทางเลือกในรูปแบบต่าง ๆ สำหรับประกอบการพิจารณาทางเลือกเพื่อการตัดสินใจเลือกทางเลือกในงานออกแบบ

3.3 การออกแบบส่วนติดต่อกับผู้ใช้งานของระบบ

การออกแบบส่วนติดต่อกับผู้ใช้งานของระบบในงานวิจัย จะแบ่งการออกแบบออกเป็นสองส่วนตามลักษณะของการทำงานของคุณสมบัติต่าง ๆ ในโครงสร้างการทำงานของระบบสภาพแวดล้อมเสมือน 3 มิติ ดังต่อไปนี้

1. ส่วนติดต่อกับผู้ใช้งานของระบบในแอพพลิเคชั่นส่วนสถาปนิก
2. ส่วนติดต่อกับผู้ใช้งานของระบบในแอพพลิเคชั่นส่วนเจ้าของอาคาร

3.3.1 การออกแบบส่วนติดต่อกับผู้ใช้งานของระบบในแอพพลิเคชั่นส่วนสถาปนิก

รูปแบบของส่วนติดต่อกับผู้ใช้งานของระบบในฝั่งสถาปนิก จะคำนึงถึงประโยชน์การใช้งานและความสะดวกของสถาปนิกในการจัดเตรียมข้อมูลของงานออกแบบ โดยออกแบบให้

เหมาะสมกับลักษณะของชนิดของข้อมูลงานออกแบบที่สถาปนิกจะทำการจัดเก็บในฐานข้อมูล โดยในงานวิจัยนี้จะทำการศึกษาการสร้างฐานข้อมูลงานออกแบบ 2 ชนิด คือ ข้อมูลประเภท 2 มิติของวัสดุตกแต่งพื้นผิวอาคาร และข้อมูลแบบจำลอง 3 มิติของชิ้นส่วนหรือองค์ประกอบทางสถาปัตยกรรมที่มาจากการทำงานในซอฟต์แวร์ประเภทสร้างรูปทรง 3 มิติ สำหรับให้เจ้าของอาคารเลือกเปลี่ยนแปลงบางส่วนของแบบจำลองอาคารในระบบสภาพแวดล้อมเสมือน 3 มิติในฝั่งของตน โดยสามารถอธิบายรูปแบบการทำงานของส่วนติดต่อกับผู้ใช้งานของระบบในฝั่งสถาปนิกได้ดังนี้

ตารางที่ 3.2
การเลือกใช้รูปแบบของส่วนติดต่อกับผู้ใช้ในการนำเข้าข้อมูลวัสดุตกแต่งพื้นผิวอาคารของระบบ

ชนิดของข้อมูล	รูปแบบของส่วนติดต่อที่เลือกใช้	ลักษณะการทำงาน
1. รูปภาพอ้างอิงสำหรับแสดงพื้นผิวของวัสดุในแบบจำลอง 3 มิติ	ปุ่มเลือกไฟล์ (browse button)	นำเข้าข้อมูลไฟล์ภาพในฟอร์แมต *.jpg หรือ *.dds
2. ชื่อของวัสดุที่ใช้แสดงเพื่อการเรียกใช้งานในระบบ	กล่องข้อความแบบ input text	การป้อนค่าตัวอักษรภาษาอังกฤษ
3. ราคาของวัสดุในหน่วย บาท ต่อตารางเมตร	กล่องข้อความแบบ input value	การป้อนค่าตัวเลขคณิตศาสตร์จำกัดทศนิยม 2 จุด
4. ประโยชน์ใช้สอยของวัสดุสำหรับเรียกใช้ในระบบ เช่น วัสดุตกแต่งผนังภายนอกอาคาร	กล่องแสดงรายการแบบ list box	กำหนดเลขดัชนีอ้างอิงให้กับวัสดุสำหรับการเรียกแสดงผล

ตารางที่ 3.3

การเลือกใช้รูปแบบของส่วนติดต่อกับผู้ใช้ในการนำเข้าข้อมูลประเภท 3 มิติ

ชนิดของข้อมูล	รูปแบบของส่วนติดต่อที่เลือกใช้	ลักษณะการทำงาน
1. ข้อมูลของชิ้นส่วนในรูปของไฟล์แบบจำลอง 3 มิติ	ปุ่มเลือกไฟล์ (browse button)	นำเข้าข้อมูล 3 มิติในฟอร์แมต *.dae
2. ชื่อของชิ้นส่วนที่ใช้แสดงเพื่อการเรียกใช้งานในระบบ	กล่องข้อความแบบ input text	การป้อนค่าตัวอักษรภาษาอังกฤษ
3. ชนิดหรือลักษณะการใช้งานในพื้นผิวของชิ้นส่วนแบบจำลอง 3 มิติ	กล่องแสดงรายการแบบ list box	การกำหนดดัชนีอ้างอิงของพื้นผิวในชิ้นส่วนแบบจำลอง 3 มิติสำหรับใช้ในระบบ เพื่อการจำแนกลักษณะการใช้งานของพื้นผิวนั้น ๆ เช่น การกำหนดพื้นผิวของการปูวัสดุมุงหลังคาในชิ้นส่วนแบบจำลอง 3 มิติของรูปทรงหลังคาที่นำเข้ามาในระบบ
4. พื้นที่ผิวของชิ้นส่วนแบบจำลอง ที่นำเข้ามาในระบบ	เลือกใช้ 2 รูปแบบ คือ - กล่องข้อความแบบ value input - ปุ่มนำเข้าข้อมูลจากไฟล์ *.txt	- กล่องข้อความแบบ value input สำหรับป้อนข้อมูลตัวเลข ทศนิยมไม่เกิน 2 ตำแหน่ง ของพื้นที่ผิวในชิ้นส่วนแบบจำลอง 3 มิติดังกล่าว - ปุ่มนำเข้าข้อมูลจากไฟล์ *.txt สำหรับนำเข้าข้อมูลของพื้นที่ผิว ในกรณีที่มีการเตรียมข้อมูลของพื้นที่ผิว ในรูปแบบของค่าตัวเลขที่ถูกเก็บอยู่ในไฟล์ text ไว้ล่วงหน้าแล้ว

3.3.1 การออกแบบส่วนติดต่อกับผู้ใช้งานของระบบในแอพพลิเคชั่นเจ้าของอาคาร

รูปแบบของส่วนติดต่อกับผู้ใช้งานฝั่งเจ้าของอาคารในระบบสภาพแวดล้อมเสมือน 3 มิติในงานวิจัยนี้มีการออกแบบให้ไม่แสดงปรากฏอยู่บนหน้าจอ แต่จะถูกดึงออกมาแสดงเมื่อผู้ใช้งานทำการติดต่อกับแบบจำลองของระบบเท่านั้น ซึ่งเมื่อผู้ใช้พบว่าส่วนใดส่วนหนึ่งของอาคารไม่ตรงกับที่ตนต้องการและผู้ใช้มีความต้องการที่จะเปลี่ยนแปลงจึงค่อยทำการติดต่อกับระบบด้วยการใช้เมาส์คลิ้กที่ส่วนดังกล่าวดังกล่าว เพื่อเรียกส่วนติดต่อกับผู้ใช้งานในระบบขึ้นมา โดยกระบวนการในการติดต่อกับระบบสภาพแวดล้อมเสมือน 3 มิติของผู้ใช้ระบบนั้น จะใช้หลักการเดียวกับระดับขั้นของการมีส่วนร่วมในงานออกแบบที่ได้ทำการศึกษาในบทที่ 2 โดยสามารถอธิบายกระบวนการของการติดต่อกับระบบของผู้ใช้งานได้ดังนี้

ภาพที่ 3.2
การนำระดับขั้นของการมีส่วนร่วมในงานออกแบบมาใช้ในกระบวนการติดต่อกับระบบสภาพแวดล้อมเสมือน 3 มิติในงานวิจัย

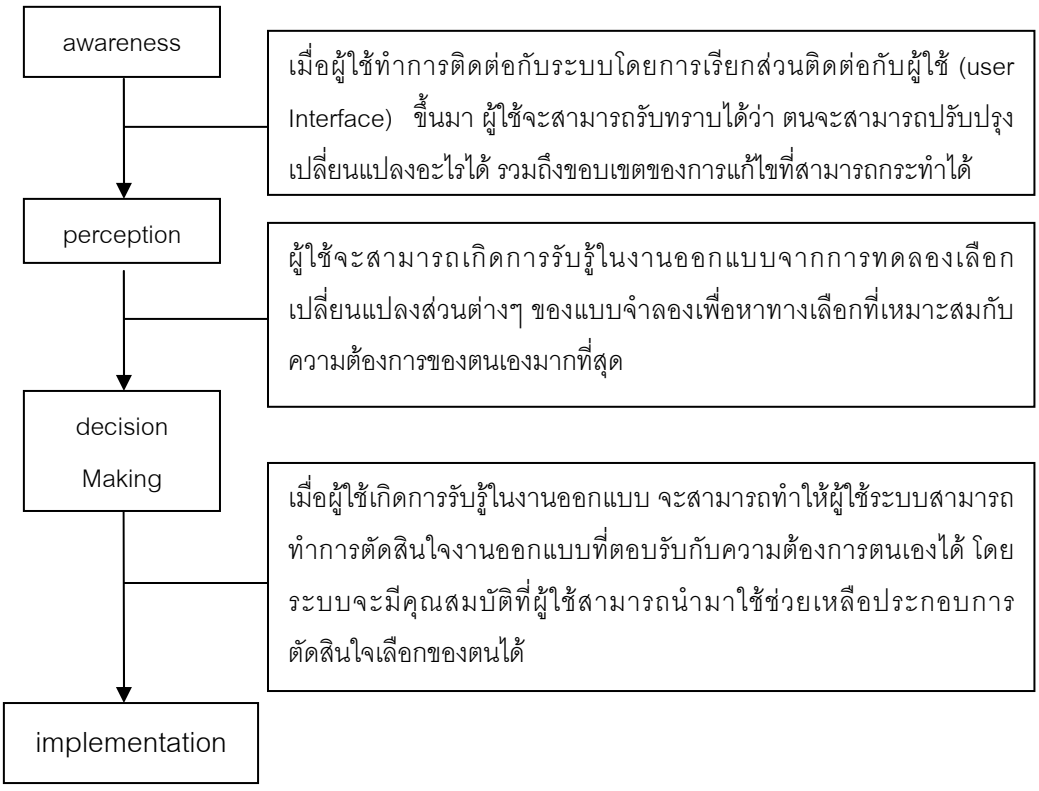

3.4 การเลือกเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

3.4.1 แนวทางในการคัดเลือกเครื่องมือที่ใช้ในงานวิจัย

ในการพัฒนาระบบสภาพแวดล้อมเสมือน 3 มิติในงานวิจัยนี้ เลือกใช้ซอฟต์แวร์ประเภทพัฒนาเกมเป็นเครื่องมือในการสร้างและพัฒนาระบบสภาพแวดล้อมเสมือน 3 มิติ โดยมีแนวทางในการพิจารณาเลือกเครื่องมือพัฒนาดังนี้

1. ความเข้ากันได้กับซอฟต์แวร์ประเภทออกแบบ 3 มิติ สามารถนำข้อมูลแบบจำลอง 3 มิติมาใช้ทำงานในซอฟต์แวร์โดยข้อมูลแบบจำลองไม่เกิดความเสียหายหรือมีรูปทรงผิดเพี้ยนไป

2. มีเครื่องมือสำหรับสร้างส่วนติดต่อกับผู้ใช้งานแบบสำเร็จรูป

3. ความยืดหยุ่นของการปรับปรุงชุดคำสั่งในซอฟต์แวร์ การอนุญาตให้ผู้ใช้งานสามารถเขียนชุดคำสั่งงานเพื่อออกแบบการทำงานตามที่ผู้ใช้งานต้องการได้

4. รองรับการคอมไพล์ (compile) ในรูปแบบของภาษา html เพื่อการแสดงผล 3 มิติในเว็บบราวเซอร์เพื่อการสื่อสารแบบ 3 มิติผ่านระบบอินเตอร์เน็ต

จากการพิจารณา ผู้วิจัยได้เลือกใช้ซอฟต์แวร์ Quest3D เป็นเครื่องมือในการพัฒนา โดยในการพิจารณาเลือกเครื่องมือดังกล่าว ผู้วิจัยได้ทำการทดลองใช้งานซอฟต์แวร์ เพื่อทดสอบความสามารถต่าง ๆ ของซอฟต์แวร์ ซึ่งเนื้อหาของการทดลองใช้งานซอฟต์แวร์ Quest3D จะกล่าวถึงในหัวข้อต่อไป

3.4.2 การทดสอบความสามารถของเครื่องมือที่เลือกใช้ในการพัฒนาระบบ

ในการทดสอบความสามารถของซอฟต์แวร์ Quest3D ผู้วิจัยจะทำการทดลองการทำงานของซอฟต์แวร์ตามแนวทางในการพิจารณาเลือกเครื่องมือพัฒนา โดยแบ่งการทดสอบการทำงานออกเป็นหัวข้อดังต่อไปนี้

1. ทดสอบความเข้ากันได้ของซอฟต์แวร์ Quest3D กับซอฟต์แวร์ประเภทออกแบบ 3 มิติ ในการทดสอบนี้จะเป็นการตรวจสอบความถูกต้องในการนำเข้าข้อมูลแบบจำลอง 3 มิติ โดยพิจารณาลักษณะกายภาพของแบบจำลองที่ปรากฏในซอฟต์แวร์ Quest3D กับซอฟต์แวร์ประเภทออกแบบ 3 มิติที่ผู้วิจัยใช้งานคือซอฟต์แวร์ Autodesk 3Ds Max เวอร์ชั่น 9

การทดสอบความเข้ากันได้ของซอฟต์แวร์ Quest3D กับซอฟต์แวร์ประเภทออกแบบ 3 มิติ จากการทดลองใช้งานของผู้วิจัย ให้ผลดังภาพที่ 3.6

ภาพที่ 3.3

การทดสอบความเข้ากันได้ของซอฟต์แวร์ Quest3D

กับซอฟต์แวร์ประเภทออกแบบ 3 มิติ

หมายเหตุ: ตัดภาพโดยผู้วิจัย, 4 เมษายน พ.ศ. 2552

จากการตรวจสอบความถูกต้องของข้อมูลแบบจำลอง 3 มิติ พบว่า ลักษณะทางกายภาพของแบบจำลอง 3 มิติที่ปรากฏในในซอฟต์แวร์ Quest3D มีลักษณะทางกายภาพตรงกับกับแบบจำลอง 3 มิติต้นฉบับในซอฟต์แวร์ Autodesk 3Ds Max เวอร์ชั่น 9 แต่มีความแตกต่างกันในด้านของการแสดงผลการใส่วัสดุในแบบจำลอง 3 มิติ ซึ่งเกิดจากซอฟต์แวร์ Quest3D จะทำการรีเซ็ท (reset) ค่าของการแสดงผลวัสดุไปเป็นค่าเริ่มต้นของตัวซอฟต์แวร์ในการนำเข้าข้อมูล

2. ทดสอบเครื่องมือสำหรับสร้างส่วนติดต่อกับผู้ใช้งานแบบสำเร็จรูป ในการทดสอบนี้ผู้วิจัยจะทำการทดลองใช้งานเครื่องมือสำหรับสร้างส่วนติดต่อกับผู้ใช้งานของซอฟต์แวร์ Quest3D ซึ่งจากการทดลองใช้งาน พบว่าเครื่องมือสร้างส่วนติดต่อกับผู้ใช้งานแบบสำเร็จรูปในซอฟต์แวร์ Quest3D สามารถรองรับการสร้างส่วนติดต่อกับผู้ใช้งานได้หลายรูปแบบ โดยผลการทดสอบจะแสดงในภาพที่ 3.7

ภาพที่ 3.4

การทดลองสร้างส่วนติดต่อกับผู้ใช้งานในรูปแบบต่าง ๆ

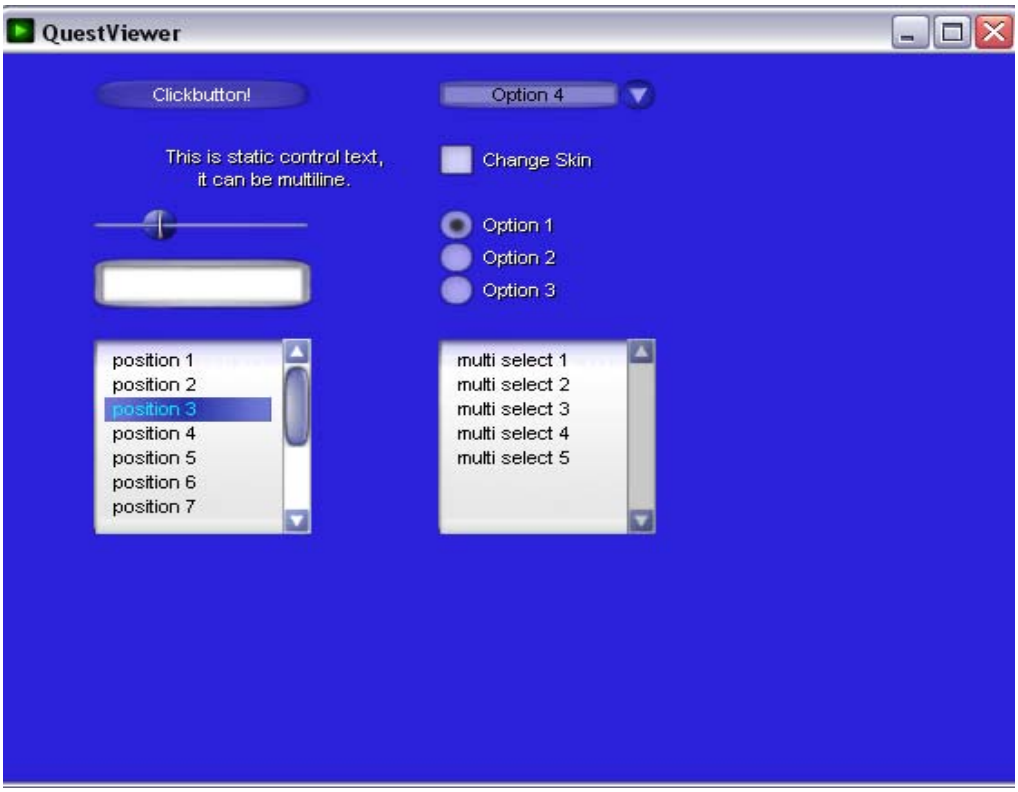

หมายเหตุ: ตัดภาพโดยผู้วิจัย, 4 เมษายน พ.ศ. 2552

3. ทดสอบการรองรับการเขียนชุดคำสั่งเพิ่มเติมจากผู้ใช้งานในซอฟต์แวร์ Quest3D จากการศึกษาการทำงานเบื้องต้นของซอฟต์แวร์ พบว่า ผู้ใช้งานสามารถเขียนชุดคำสั่งเพิ่มเติมได้ในซอฟต์แวร์ โดยภาษาคอมพิวเตอร์ที่ซอฟต์แวร์ Quest3D อนุญาตให้ผู้ใช้งานเขียนชุดคำสั่งเพิ่มเติม คือ LUA Script โดยลักษณะของการเขียนชุดคำสั่งเพิ่มเติมในซอฟต์แวร์จากการทดลองใช้งานของผู้วิจัย จะแสดงในภาพที่ 3.8

ภาพที่ 3.5
การเขียนชุดคำสั่งเพิ่มเติมในซอฟต์แวร์ Quest3D

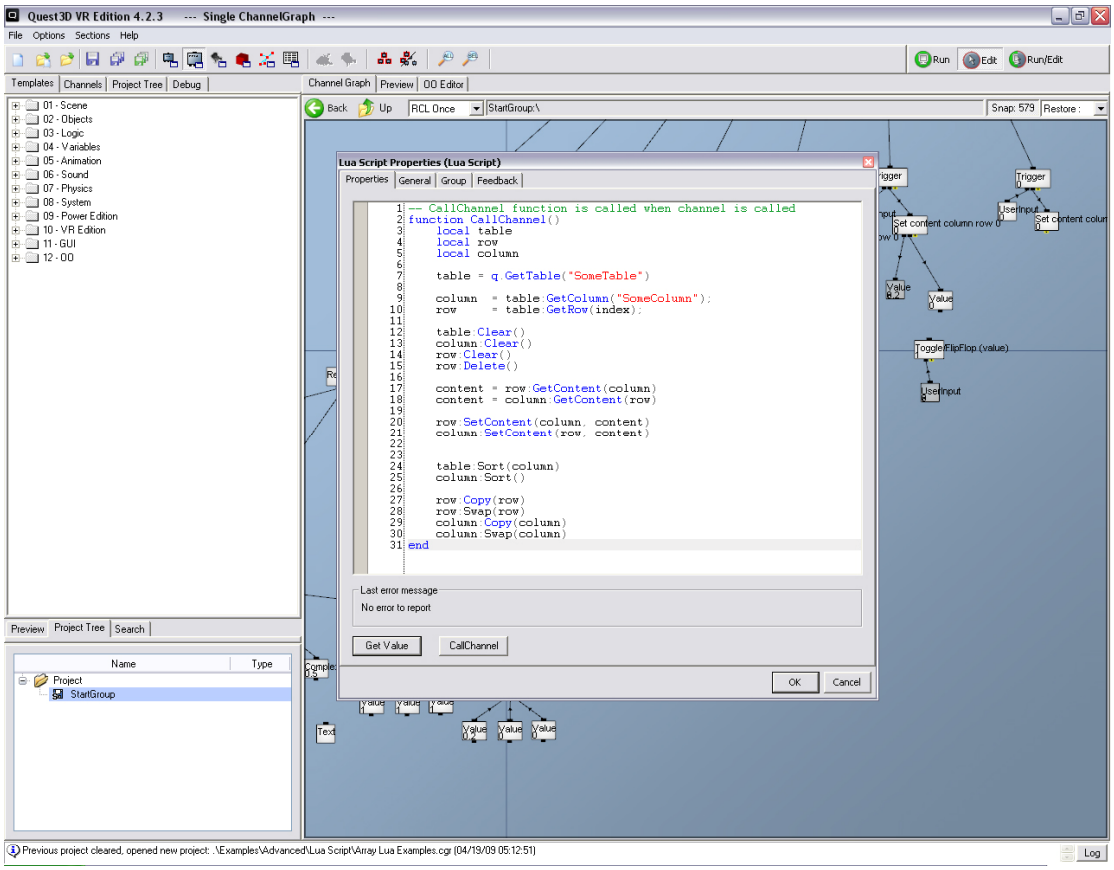

หมายเหตุ: ตัดภาพโดยผู้วิจัย, 4 เมษายน พ.ศ. 2552

4. ทดสอบการคอมไพล์ (compile) ในรูปแบบของภาษา html สำหรับการแสดงผลแบบ 3 มิติในรูปแบบของเว็บเพจ จากการทดลองใช้งานซอฟต์แวร์ Quest3D พบว่าสามารถผู้ใช้งานซอฟต์แวร์สามารถคอมไพล์แอพพลิเคชั่น 3 มิติให้อยู่ในรูปแบบการแสดงผลของภาษา html ได้

โดยผู้วิจัยได้ทำการทดลองใช้งานในส่วนของการคอมไพล์แอพพลิเคชั่น 3 มิติให้อยู่รูปของการแสดงผลแบบเว็บเพจ ซึ่งผลการทดลองใช้งานจะแสดงในภาพที่ 3.9

ภาพที่ 3.6

การแสดงผลของแอพพลิเคชั่น 3 มิติในรูปแบบเว็บเพจ

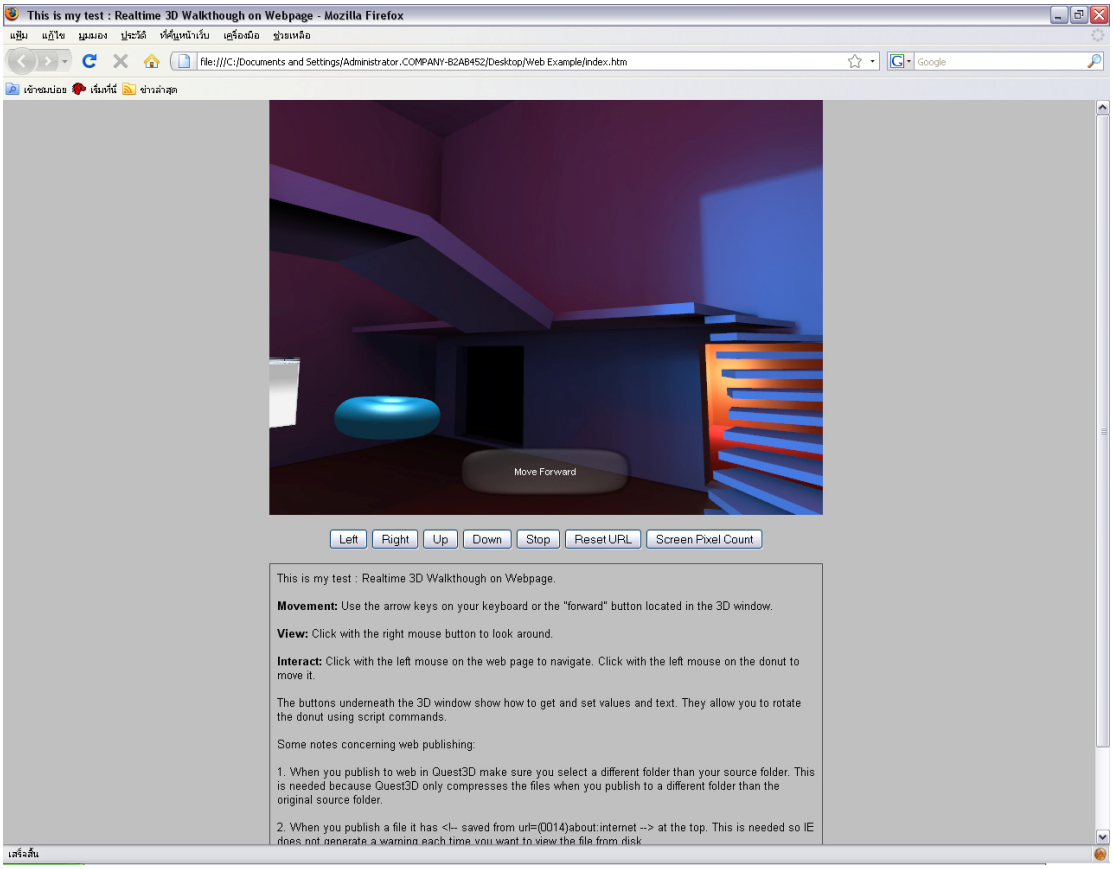

หมายเหตุ: ตัดภาพโดยผู้วิจัย, 4 เมษายน พ.ศ. 2552

จากการทดสอบความสามารถในการคอมไพล์แอพพลิเคชั่นของซอฟต์แวร์ Quest3D ผู้วิจัยพบว่า ซอฟต์แวร์สามารถคอมไฟล์แอพพลิเคชั่นออกมาในรูปแบบอื่น ๆ นอกเหนือจากภาษา html ได้ โดยการคอมไพล์ในรูปแบบอื่น ๆ ของซอฟต์แวร์มีดังนี้

(1) แบบ Executable เป็นคอมไพล์แอพพลิเคชั่นแบบเรียกใช้งานสำเร็จรูป

(2) แบบ Installer เป็นการคอมไพล์แอพพลิเคชั่นแบบติดตั้งลงบนเครื่องคอมพิวเตอร์

(3) แบบ Quest3D viewer เป็นการคอมไพล์เพื่อตรวจสอบการทำงานของแอพพลิเคชั่นโดยอาศัยโปรแกรม viewer ของ Quest3D ในการแสดงผลการทำงานของแอพพลิเคชั่น

3.5 รายละเอียดของอาคารที่ใช้เป็นกรณีศึกษาในการพัฒนาระบบ

ในงานวิจัยนี้ อาคารที่ใช้เป็นกรณีศึกษาในการทดสอบผลการพัฒนาระบบสภาพแวดล้อมเสมือน 3 มิติ เป็นอาคารประเภทบ้านพักอาศัย 2 ชั้น เจ้าของอาคาร คือ คุณนุศรา ปิยะพลรุ่งโรจน์ โดยมีสถาปนิกผู้ออกแบบคือ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ศรีศักดิ์ พัฒนวศิน ซึ่งท่านได้ให้การสนับสนุนทางด้านข้อมูลของงานออกแบบที่จำเป็นต่อการทำแบบจำลองอาคารสำหรับใช้ในการทดสอบความสามารถของระบบสภาพแวดล้อมเสมือน 3 มิติ โดยรายละเอียดของอาคารและข้อมูลของงานออกแบบที่ผู้วิจัยได้รับจาก ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ศรีศักดิ์ พัฒนวศิน มีดังต่อไปนี้

ภาพที่ 3.7
ลักษณะกายภาพของอาคารที่ใช้เป็นกรณีศึกษา

ที่มา: ศรีศักดิ์ พัฒนวศิน, 2552.

ภาพที่ 3.8

ผังพื้นชั้นล่างของอาคารที่ใช้เป็นกรณีศึกษา

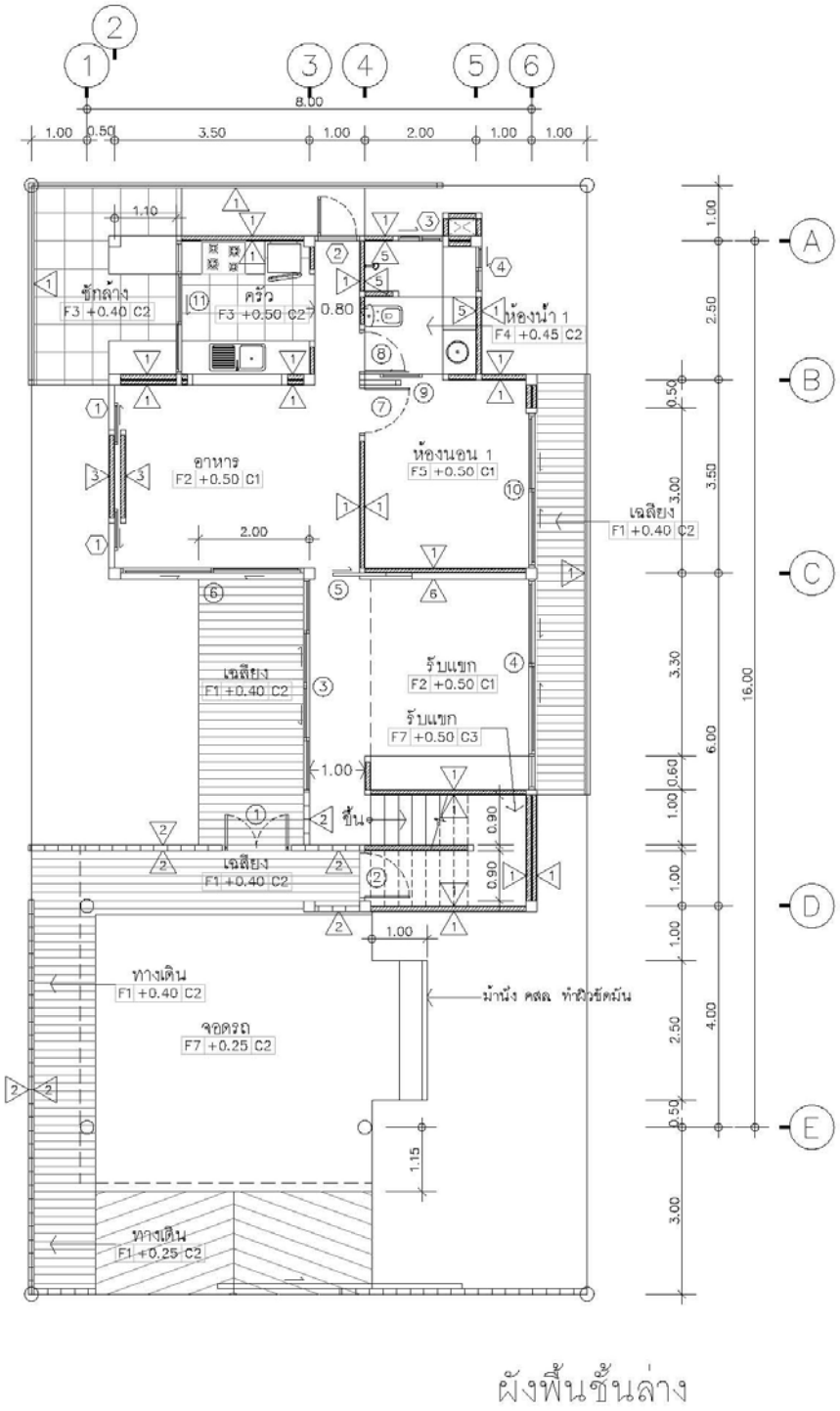

ที่มา: ศรีศักดิ์ พัฒนวศิน, 2552.

ภาพที่ 3.9

ผังพื้นชั้น 2 ของอาคารที่ใช้เป็นกรณีศึกษา

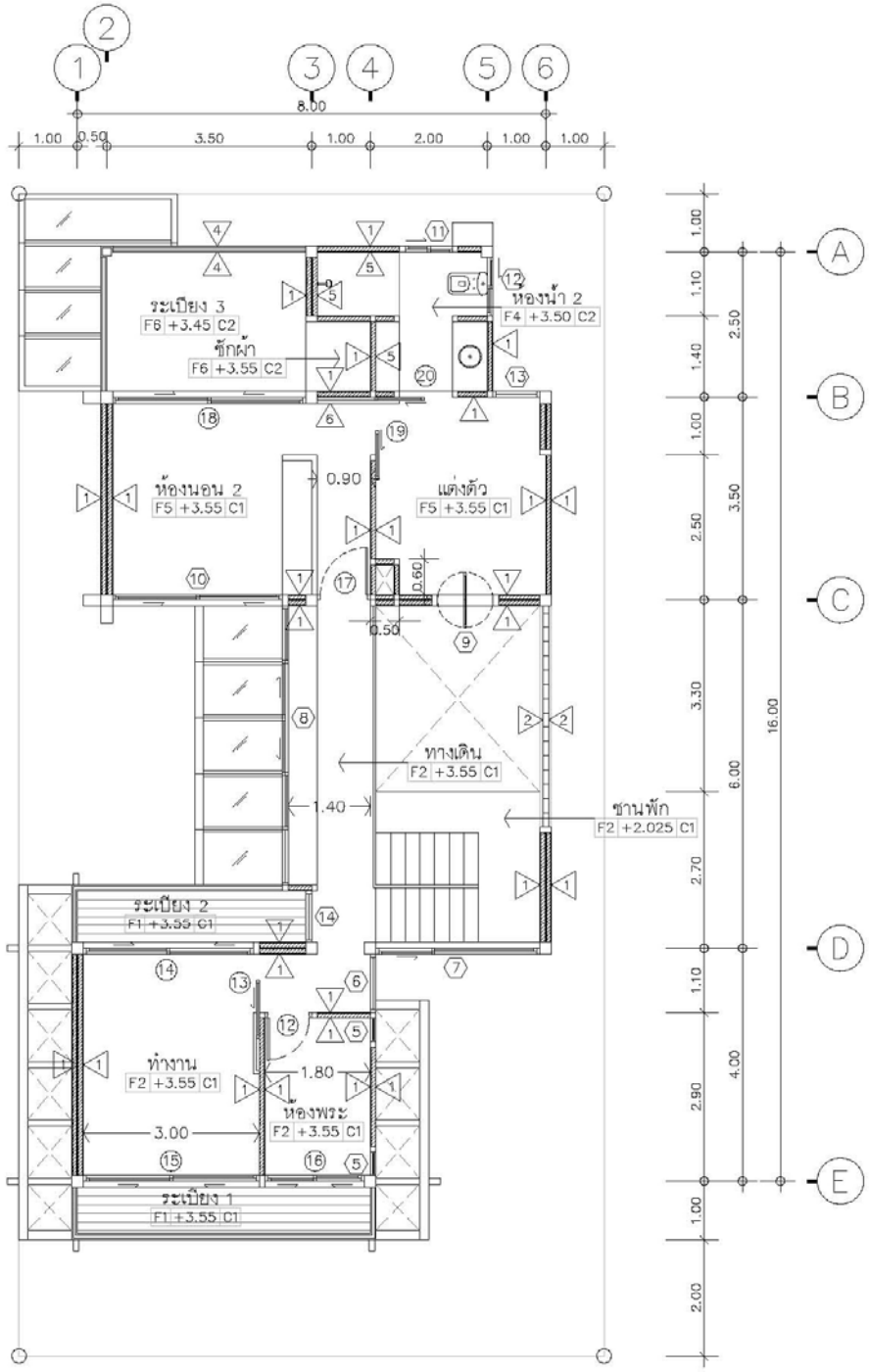

ที่มา: ศรีศักดิ์ พัฒนวศิน, 2552.

ภาพที่ 3.10

รูปด้าน 1 และรูปด้าน 3 ของอาคารที่ใช้เป็นกรณีศึกษา

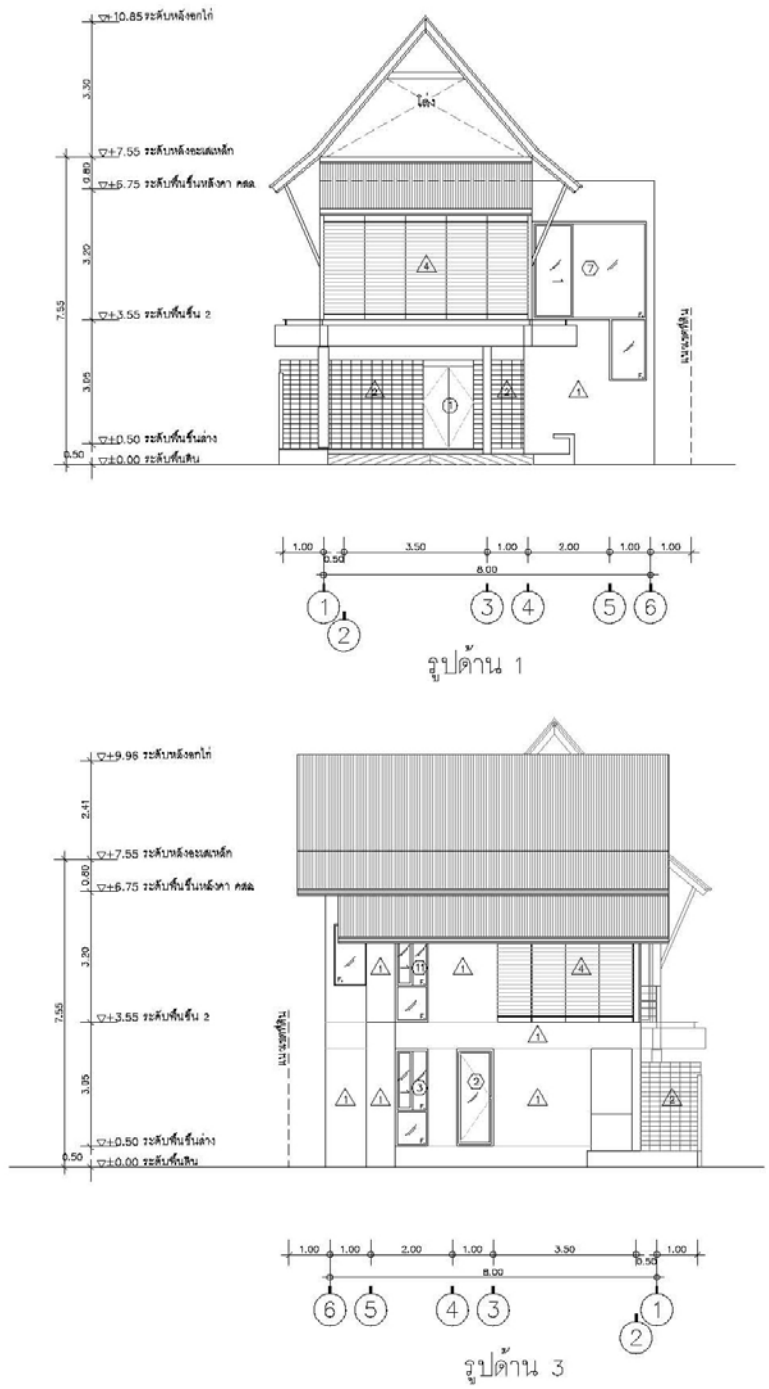

ที่มา: ศรีศักดิ์ พัฒนวศิน, 2552.

ภาพที่ 3.11

รูปด้าน 2 ของอาคารที่ใช้เป็นกรณีศึกษา

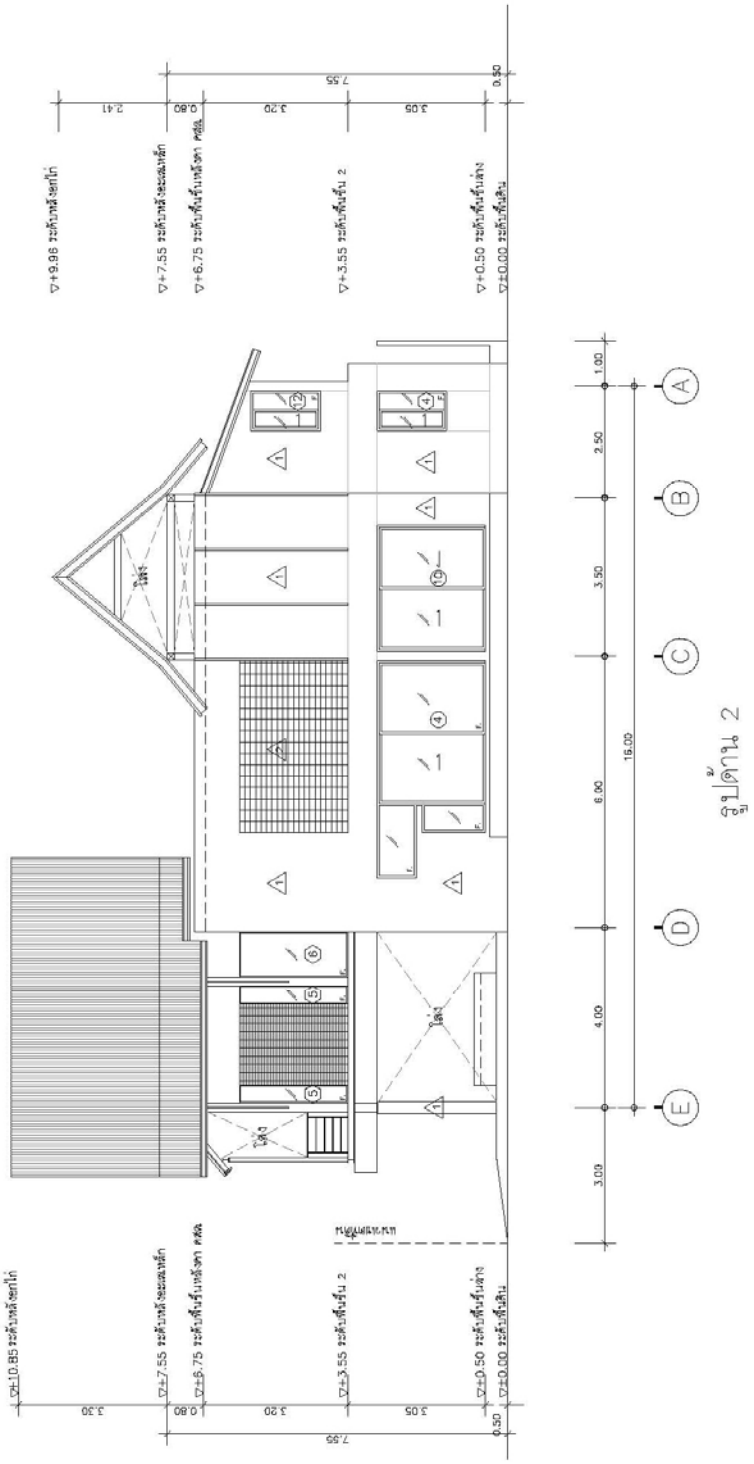

ที่มา: ศรีศักดิ์ พัฒนวศิน, 2552.

ภาพที่ 3.12

รูปด้าน 4 ของอาคารที่ใช้เป็นกรณีศึกษา

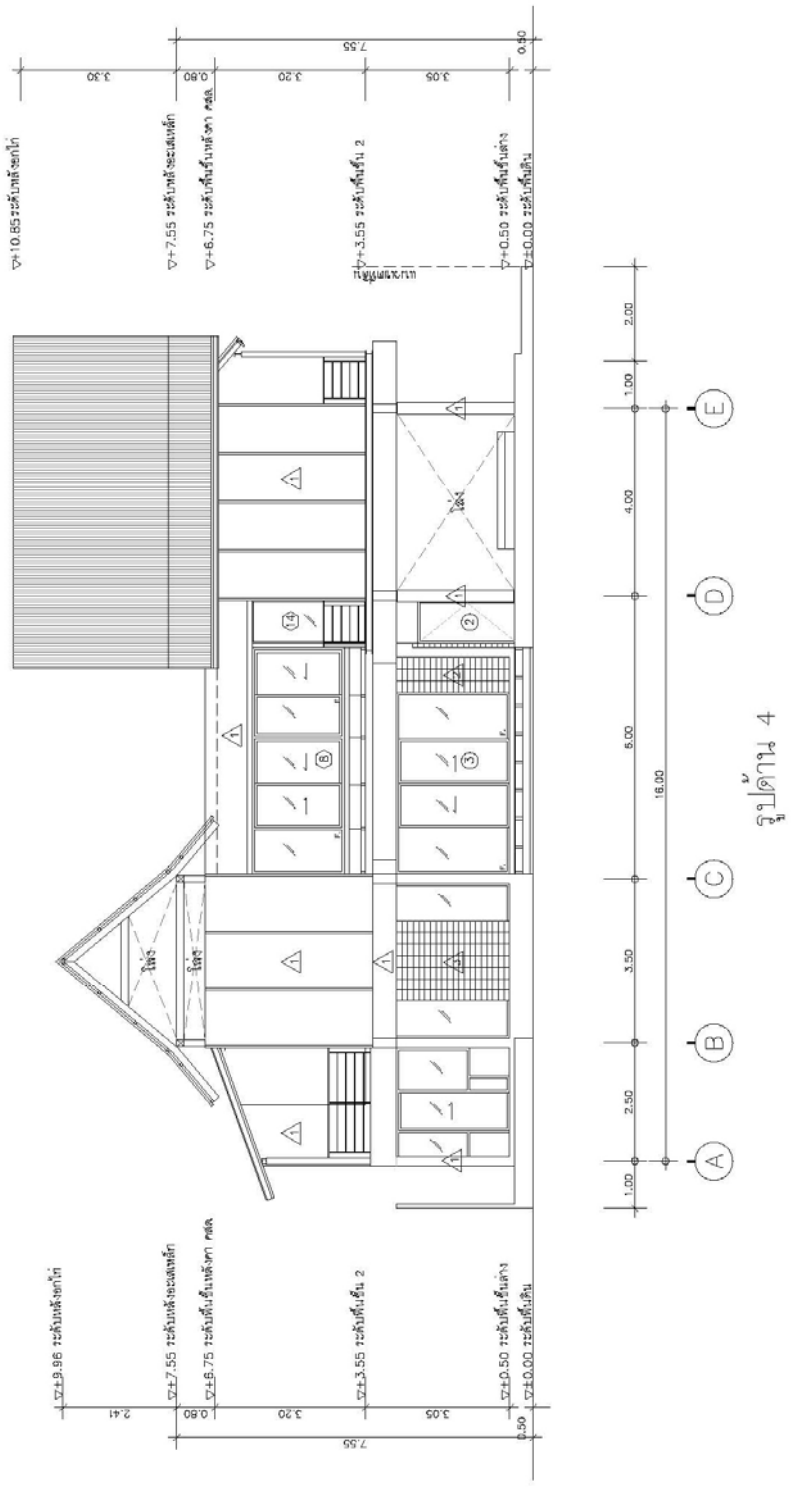

ที่มา: ศรีศักดิ์ พัฒนวศิน, 2552.

จากการพิจารณารายละเอียดของอาคาร มีลักษณะสำคัญที่เหมาะสมต่อการทดสอบการทำงานของระบบสภาพแวดล้อมเสมือน 3 มิติ ดังต่อไปนี้

1. การเลือกใช้วัสดุตกแต่งอาคาร มีความหลากหลายของวัสดุ ทั้งในส่วนของการตกแต่งภายนอกและภายในอาคาร ซึ่งเหมาะสมกับใช้เป็นกรณีศึกษาในการทดสอบผลการทำงานของการเลือกเปลี่ยนแปลงวัสดุตกแต่งพื้นผิวอาคารในระบบ โดยผู้วิจัยได้ทำการกำหนดตัวแปรสำหรับการทดสอบผลการพัฒนาระบบ ในด้านการเลือกวัสดุตกแต่งพื้นผิวอาคาร ดังที่แสดงในตารางที่ 3.4

ตารางที่ 3.4
ตัวแปรของข้อมูลวัสดุตกแต่งพื้นผิวอาคารที่ใช้ในงานวิจัย

ชื่อตัวแปรในระบบ	ตำแหน่งของการใช้สอยในอาคาร
Wall Finishing no.1	ผนังทั่วไปภายนอกอาคาร
Wall Finishing no.2	การกรุผนังอิฐโปร่งภายนอกและภายในอาคาร
Wall Finishing no.3	ผนังตกแต่งภายนอกอาคาร
Wall Finishing no.4	ผนังทั่วไปภายในอาคาร
Wall Finishing no.5	ผนังห้องน้ำภายในอาคาร
Wall Finishing no.6	ผนังตกแต่งภายในอาคาร
Floor Finishing no.1	พื้นทางเดินและเฉลียงภายนอกอาคาร
Floor Finishing no.2	พื้นทั่วไปภายในอาคาร
Floor Finishing no.3	พื้นส่วนบริการ(service) ของอาคาร
Floor Finishing no.4	พื้นห้องน้ำภายในอาคาร
Floor Finishing no.5	พื้นห้องนอนภายในอาคาร
Floor Finishing no.6	พื้นระเบียงห้องนอน 2
Floor Finishing no.7	พื้นลานจอดรถ
Roof LV.1	วัสดุมุงหลังคาระดับล่างของอาคาร
Roof LV.2	วัสดุมุงหลังคาระดับบนของอาคาร

2. ลักษณะของรูปทรงหลังคา การออกแบบส่วนหลังคาระดับบน (รูปทรงหน้าจั่วแบบไทยประยุกต์) ของอาคาร มีการแยกระบบโครงสร้างของส่วนหลังคาระดับบนออกจากโครงสร้างของตัวอาคารชัดเจน สังเกตได้จากลักษณะส่วนของโครงสร้างเหล็กของหลังคาระดับบนถูกออกแบบให้วางอยู่บนโครงสร้างคอนกรีตเสริมเหล็กของตัวอาคาร ซึ่งลักษณะดังกล่าวมีความเหมาะสมสำหรับใช้เป็นกรณีศึกษาในการทดสอบผลการทำงานของการเลือกเปลี่ยนแปลงชิ้นส่วน 3 มิติในระบบ เนื่องจากผู้วิจัยสามารถทดลองออกแบบทรงหลังคาในทางเลือกต่าง ๆ เพื่อใช้ทดสอบความสามารถในการเปลี่ยนแปลงวัตถุ 3 มิติของระบบที่พัฒนาขึ้นในงานวิจัย ได้อย่างอิสระโดยไม่ส่งผลกระทบต่อส่วนโครงสร้างหลักของตัวอาคาร

จากการพิจารณาการออกแบบทรงหลังคาระดับบนของ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ศรีศักดิ์ ผู้วิจัยได้ทำการจำแนกลักษณะของชิ้นส่วนองค์ประกอบของหลังคาตามรูปแบบของการสร้างแบบจำลอง 3 มิติในคอมพิวเตอร์ เพื่อกำหนดตัวแปรของข้อมูลชิ้นส่วน 3 มิติ สำหรับการสร้างแบบจำลองของทางเลือกทรงหลังคา เพื่อทดสอบผลการพัฒนาระบบ ในด้านการเลือกทางเลือกของรูปทรงหลังคา ซึ่งในงานวิจัยใช้เป็นกรณีศึกษาในการทดสอบการจัดเก็บ และการรับส่งข้อมูลประเภทไฟล์แบบจำลอง 3 มิติของการพัฒนาระบบ โดยตัวแปรที่ประกอบกันเป็นแบบจำลองทรงหลังคาจะประกอบด้วยตัวแปรของชิ้นส่วนต่าง ๆ ดังนี้

ตารางที่ 3.5

ตัวแปรชิ้นส่วน 3 มิติของแบบจำลองหลังคาระดับบนที่ใช้ในงานวิจัย

ชื่อตัวแปรในระบบ	ชิ้นส่วน 3 มิติขององค์ประกอบหลังคา
Roof Surface Front	ชิ้นส่วนของพื้นผิวหลังคาระดับบน ในส่วนด้านหน้าอาคาร
Roof Surface Back	ชิ้นส่วนของพื้นผิวหลังคาระดับบน ในส่วนด้านหลังอาคาร
Roof Structure	ชิ้นส่วนโครงสร้างเหล็กของหลังคาระดับบน
Eaves	ชิ้นส่วนเชิงชายหลังคา
Decoration Object	ชิ้นส่วนตกแต่งหลังคาหรือชิ้นส่วนเพิ่มเติมอื่น ๆ

3. มีลักษณะการเชื่อมต่อของที่ว่างระหว่างพื้นที่ภายในและภายนอกอาคาร ซึ่งเหมาะสมกับการทดสอบความสามารถของการสื่อสารงานออกแบบในระดับของการสร้างประสบการณ์จำลอง โดยเฉพาะการจำลองลักษณะความเสมือนจริงของการเดินในอาคาร ซึ่งเมื่อ

พิจารณาจากการวางตัวของอาคารและการออกแบบผังอาคารของสถาปนิก พบว่ามีลักษณะการเชื่อมต่อของที่ว่างระหว่างพื้นที่ภายในและภายนอกอาคาร ที่สื่อสารด้วยภาพได้ยาก เช่น การเชื่อมต่อของมิติอาคารระหว่างพื้นที่รับแขก เฉลียงและพื้นที่สวนตรงกลางบ้าน เป็นต้น